

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MENTOR

Udkommer den 1. og 15. i hver Maaned under Redaktion af
Hans Fr. Petersen og koster 10 Øre pr. Nr.

Nr. 2

1. Marts 1915.

1. Aarg.

Overskue.

Modtagelsen af „Mentor“s første Nummer var aldeles glimrende. Bladene blev bogstavelig talt revet ud af Hænderne paa os, saa vi kun ved Hjælp af Inspektøren naaede ned paa Legepladsen med Resten af Bladene.

Ogsaa paa en anden Maade har „Mentor“ vundet Tilslutning blandt Eleverne. Medens Red. første Nummer næsten maatte skrive alt, er der denne Gang bleven indsendt et halvt Dusin Artikler, som alle har fundet Optagelse i dette Nummer.

En Artikel, skrevet af to Elever af H. G., maatte paa Grund af Pladsmangel sættes tilbage til Nummer 3.

Bladet blev selvfølgelig straks underkastet et kritisk Gennemsyn, og snart kom Kritiken til Orde. Noget, mange har grundet over, er Bladets Navn „Mentor“. On-

de Tunger har paastaact, at „Mentor“ kommer af det franske Verbum *mentir* (at lyve). Og forresten havde jeg aldeles ikke tænkt mig den Mulighed, at nogen gik og troede, at „Mentor“ betød „Drikkebægeret“, „et Kar“ osv.

Til Oplysning tjene, at „Mentor“ er et fremmed Ord med Tryk paa første Stavelse. I *Odysseen* hedder *Telemachos' Lærer Mentor*. Gaar vi til Tysk, ser vi det anvendt som almindeligt Fremmedord i Betydningen *Fører* eller *Raadgiver*. — Det engelske Ord „mentor“ betyder *Raadgiver* eller *Vejleder*. Ligeledes det franske Ord „le mentor“, for en *Løgnhals* hedder „le menteur“! At de fleste har taget fejl af dette Ords Forklaring, ligger vistnok deri, at de troede, „Mentor“ var et latinisk Ord, noget jeg ogsaa selv har troet for. —

Da de fleste af Abonnenterne jo er meget venligsindede imod

Englænderne, lad os da slaa fast, at „Mentor“ er det engelske Ord og betyder Vejleder eller Raad-giver!

Som Svar paa fleres Spørgsmaal bemærkes herved, at Redaktions-hemmeligheden bliver holdt, saa Navnene paa de, der indsender Artikler, ikke bliver meddelt.

H. F. P.

Fædrelandssang.

Dannemark, vort Fødeland,
Du er vor Stolthed og vor Lykke.
Vi vil Dig værne alle Mand
Og trofast Dig opbygge. —
Skøn Du er i al din Pragt:
Igennem Løvet Vinden leger,
Og fra hver Bondegaard mod Sky
Dannebroge vajer.

Dannemark, vort Fædreland,
Fra Arilds Tid Du Minder gemmer,
Hædersminder, Heltedaad,
Og Mænd vi aldrig glemmer;
Saasom Hvitfeld, Tordenskjold,
Juel og Kristian den Fjerde,
Og tusinde, hvis Hjærteblod
Flød for Danmarks Ære.

Dannemark, vort Fødeland,
Skal Krigen atter nu Dig hæрге,
Saa slutter Kreds vi alle Mand
For tappert Dig at væрге;
Og sætter saa vor Lid til Ham,
Hvis Tegn vi har i Dannebroge.
Og slaar saa for vort Fædreland
Som danske Helte sloge.

Sv. E. y. St.

Vilhelm Herold.

I denne Tid høres Herolds Navn mange Steder. Næsten alle skal hen at høre ham en Aften, nu det er sidste Gang, han optræder. Alle Folk kender Herolds glimrende Stortid; men er der mange, der kender noget til Herolds Barndom og Ungdom? Nej, det er vist kunde færreste, og derfor vil „Mentor“ belyse noget af den Tid, der gik foran for Herolds store Kunstnerbane.

Vilhelm Herold er født den 19. Marts 1865 i Hasle paa Bornholm. Hans Fader havde et Bageri, en usædvanlig smuk Stemme og 12 musikalske Børn. Han levede af det første, brugte den anden for sin Fornøjelses Skyld og havde den vanskelige Opgave at skulle ernære de sidste. En Bager i en saa lille By er ikke altid Velhaver, og derfor maatte Børnene blive Haandværkere. Vilhelm kom da i 14 Aars Alderen paa Bageriet, hvor han maatte hjælpe med.

En skøn Dag banker det imidlertid paa Porten, og ind træder Hasles Byfoged. Han faar den gamle Herold i Tale og siger bl. a.: „De har saadan en rask og flink Dreng“ — „Ja, af den Slags har jeg syv,“ svarede Faderen. — „Jeg mener ham, Vilhelm. Han ser mig ud til at due til andet end at gaa her og blive Bager.“

Lad ham komme hjem paa mit Kontor, saa skal vi se, hvad vi kan faa ud af ham." Saaledes skete det. Vilhelm kom paa Kontoret, hvor Fuldmægtigen gratis underviste ham med det Maal for Øje at gøre en Jurist af ham.

I 1881 døde Faderen og en af Herolds Brødre, der var Lærer paa Landet, vilde nu gerne gøre ham til Seminarist og tog ham i den Anledning hjem til sig for at læse med ham. Der ude blev den 17-aarige unge Mand sat til at passe Køer, og det smagte jo mindre godt. Men det var der ikke noget at gøre ved, han blev 1½ Aar hos sin Broder. Mens han laa deroppe i Helsingøregnen og røgtede Køer, begyndte den kunstneriske Trang hos ham; han syntes at være skabt til mere end slet og ret Skolelærer. Han vidste ikke selv, hvad det var, men alligevel saa meget kunde han regne ud, at det var i Retning af Teater og Musik. Da han kort efter forlod Broderen for at rejse til Jellinge Seminarium, tog han da ogsaa, da han kom til København, op til den daværende Chef for det kgl. Teater, Kammerherre Fallesen, og spurgte, om han ikke havde Brug for ham. Der blev imidlertid gjort kort Proces med stakkels Hr. Herold, og han maatte drage til Jellinge uden at have opnaaet noget.

Herovre blev han et ivrigt Med-

lem af Sangforeningen og dannede selv en Kvartet, der sang rundt om i Egnens Skoler og Kroer, ja endog i Vejle. Her kom han da ogsaa til at synge for den berømte Komponist Edvard Grieg, der roste ham meget for hans smukke Stemme.

I 1886 tog han Skolelærereksamen i Aarhus. Her blev Sanginspektør Sonne og Domorganist Allen saa indtagne i hans Røst, at de straks tilbød at ville tage sig af hans Uddannelse til Sanger. Han rejste saa til København, hvor en Broder til førnævnte Domorganist sang med ham og anbefalede ham til Kapelmester Svendsen.

Herold var imidlertid blevet Vikar ved Kommuneskolerne og hullede sig med Nød og Neppe igennem for den meget usikre Løn. Mange Gange maatte han udelukkende leve af Spegesild og Smørrebrød; og ofte maatte han gaa uden Saaler i Støvlerne. Herolds Familie vilde derfor have ham ud paa Landet som Hjælpelærer, og han var paa Nippet til at føje den; men dog vilde han endnu engang forsøge Lykken. Han gik derfor op til Gade, som han traf i et af sine vrantne Øjeblikke; men han fik dog Lov at foredrage noget af: „Josef og hans Brødre“. Efterhaanden lykkedes det ham at vække Gades Interesse for hans Sang, og Besøget endte med en hel

Del gode Raad og rigelig Opmuntring.

Saa kom Soldatertiden; naa, den blev han da færdig med. Kort efter fik saa kgl. Skuespiller Jerndorff Herold at høre, og hos ham fik han nu i 3 Aar en grundig Uddannelse; dog ikke fuldendt. Sin endelige Uddannelse fik Herold af Prof. Rosenfeld, som efter at have arbejdet med ham i et Aar lod ham prøve paa det kgl. Teater i 1ste Akt af „Faust“. Prøven faldt heldigt ud, saa at Herold kom til at debutere den 10. Februar 1893 som Faust.

Hans Præstation vakte stormende Jubel hos Publikum. Med ét Slag var den uanselige Skolelærer blevet en populær Mand og en fejret Kunstner.

Den følgende Sommer blev han af de skandinaviske Foreninger i Chicago engageret til at medvirke ved de store Koncerter, de foranstaltede under Verdensudstillingen. Alle Steder var Folk begejstrede for hans Sang, han smeltede endog ved sin Sang Hjertet paa en Prinsesse — fra Honolulu. Hendes kgl. Dejlighed bortførte ham jo imidlertid ikke.

Efter sin Hjemkomst sang han igen paa det kgl. Teater i den følgende Sang, og hans Berømmelse er stadig steget.

Ens Stortid og Glansperiode kulminerer desværre, og der gaves ingen Undtagelse for Vilhelm He-

rold. Han har ment, at Tiden var kommen til at trække sig tilbage; derved kommer han til at staa med de stolt vundne Laurbær friske i sine Hænder!

H. P. O.—C.

Et Brev.

Kære „Mentor“!

Da jeg har faaet at vide, at der er saa mange af dine Læsere, som gerne vilde vide lidt Besked om deres eget Lands Efterskoler, tillader jeg mig herved at sende et Brev til dig om Livet paa en dansk Efterskole, og hvis dine Læsere synes om det, følger flere efter.

Langs med vor sydlige Grænse ligger de, de kære Efterskoler, parate til to Gange om Aaret at modtage Elever, Dreng og Piger i Konfirmationsalderen, dernedefra. Inden man tager paa en saadan Efterskole, træffes der store Forberedelser derhjemme. Linned og Sengetøj bliver syet, Indkøb foretages og til sidst pakkes Rejseskufferten. Tiden lige før man skal hen paa Banegaarden, gaar efter ens Mening altfor langsom; thi man har jo hørt af de ældre, at en Efterskoletid hører til de lyseste Øjeblikke i éns Liv.

Endelig ruller man saa afsted med Toget paa den smukke Majdag, medens man sidder og atter

AXEL EKMAN

Skræderetablissement og Klædelager

samt stort Lager af færdigsyede Herreklæder anbefales d'Herr Abonnenter.

Altid stort Lager af nyeste moderne Stoffer.

6, Kr. Bernikowsgade 6

lader éns Forældres Formaninger stige frem i éns Tanker. — — — Efter nogle Timers Jernbanefart begynder éns Hjerter at banke; thi man nærmer sig éns Forhaabningers Maal. Ved nogle af de sidste Stationer stiger der unge, friske Dreng og Piger ind i Toget, maa- ske med samme Maal som én selv.

Paa Grænsestationen kommer man ud i en Fart, for man har nok af at sidde i de lumre og skvumpende Jernbanevogne. Da der ude fra straks slaar én en behagelig frisk Luft i Møde, føler man sig straks glad og befriet til Mode. Man modtages af en Lærer fra Efterskolen, der allerførst sørger for at faa éns Tøj besørget videre. Saa gaar det afsted til Efterskolen, Pigerne til Vogns, Drengene til Fods, den 3—4 km. lange Vej.

En, der er fra Østkysten og vant til de herlige Bøgeskove, udraaber forbavset: „Ja, men hvad er dog det? Der er jo ingen Skov!“ Nej, det er der saamænd heller ikke, for det er ude paa Vestkysten, men nogle smukke Granplantager er der da. Snart ser man et kæmpe- mæssigt Dannebrogslag flagre ly-

stigt i Vinden fra Efterskolens store Flagstang. Det ser man jo ikke til dagligdags, naar man da undtager de smaa Staaflag paa Bordene, og derfor stirrer vore Øjne ogsaa lidt højtideligt og ærbødigt paa det kære Dannebrog. Efterskolen ligger smukt i Midten af en stor Have med mange Træer, og den gør straks et tiltalende Indtryk paa os alle, den skulde alt- saa være vort Hjem i nogle Maa- neder, for paa en Efterskole so- ver man, spiser, læser, leger og opholder man sig hele Tiden.

Da vi træder ind ad den hvid- malede Laage, ser vi Forstanderen paa Hovedtrappen beskæftiget med at faa de allerede ankomne Piger ind til Modtagelseskaffen i den rummelige Spisestue. Der er lange Borde derinde, og paa Væggene ser man Billederne af Skolens Ele- ver fra de foregaaende Aar. Man bliver nu forestillet for „Fruen“ og Lærerpersonalet, og derefter gaar man til Bords med en saadan Appetit, at de fleste af dine Læse- re vilde falde bagover af Forbav- selse, og endda siger „Fruen“, at vi slet ikke spiser noget, men trø- ster os med, at det skal nok kom-

me. Efter Kaffen gælder det kun om at faa ens Tøj bragt ind paa ens Kammer osv., og om Aftenen, da vi ligger i Sengen, ligger vi og udmaler os, hvor dejligt vi tror, det bliver paa denne saa rosende omtalte Efterskole.

Nu vil jeg slutte for denne Gang for ikke at trætte dine Læsere alt for meget og forbliver med en venlig Hilsen

Peter Hansen.

INDSENDT.

UDEN ANSVAR.

Det er med Glæde, at jeg hilser det nye Blad „Mentor“ velkommen, og jeg vil haabe, at Bladet maa svare til sit Navn og blive en god Lærer for Eleverne i „Efterslægten“, og efter Redaktionens Program at dømme synes det, at dette ogsaa er Hensigten med Bladet. Naar Bladet nu er traadt ud i Virkeligheden med Hans Petersen som Redaktør, da tror jeg at kunne sige, at det vil faa det rette Indhold, thi Hans P. sidder netop inde med de Egenskaber, der er nødvendige, og som garanterer for, at den rette Aand, nemlig, ikke alene Kærligheden til vor Skole, men ogsaa Kærligheden til vort Fædreland, vil blive raadende i Bladet. Thi det er jo netop Meningen med vort Arbejde saavel i som udenfor Skolen, at søge at

uddanne os til gode danske Mænd, som til enhver Tid vil holde vort kære lille Danmark højt i Ære.

Jeg vil haabe, at der er mange, som vil samles om vor Redaktør, for med ham at arbejde for et godt Forhold i Skolen, især mellem Lærere og Elever.

— r.

Skolebal.

Afholder „Efterslægten“ i Aar sit aarlige Skolebal? Det er det Spørgsmaal, som de fleste, ja maaske alle „Efterslægten“'s raske D disciple vil bede Rektor besvare. Mange smaa Københavnerinders Hjærter, i Forening med vore, banker allerede nu ved Tanken derom. Ifjor blev der ingen Skolebal paa Grund af beklagelig indtrufne Omstændigheder, men i Aar føler vi, at vi trænger til et Skolebal. Der er jo ingen Grund til at se pessimistisk paa Tingene. Alle Steder, i Teatre og Foreninger, offentlige og private, morer man sig efter bedste Evne. Hvorfor skulde vi saa ikke ogsaa kunne opnaa den store Glæde at holde et Skolebal, som jeg ved, imødeses med stor Forventning og Spænding alle vegne fra? — Vilde det ikke ogsaa være Synd at skuffe alle de mange igen i Aar?

Robert le diable.

Lidt mere om Skolekomedien.

Anmelderen af Skolekomedien har meget fornuftigt og philanthropisk undgaaet en Kritik af de enkeltes Udførelser af Rollen; fornuftigt, fordi han maaske ikke evnede det philanthropisk, fordi de Medspillende paa det Tidspunkt, da Anmeldelsen fremkom, endnu var saa berusede af al den Virak, som var blevet dem til Del af Publikum, at de vilde sikkert føle sig stødte og ilde behandle (da Publikums Jubel stadig klang dem i Ørene). Nu derimod, da Sindene er faldne til Ro, vil det maaske være paa sin Plads at give en Kritik, som ikke falder helt sammen med den Mening, Publikum — af Velvilje — ytrede ved saa stærkt et Bifald.

Inden vi begynder at tage Personerne nærmere i Øjesyn, maa vi dog til alles Ros sige, at de — efter Sigende — har gjort sig al mulig Umage med deres Roller.

For at begynde med Hovedpersonen: Løjtnanten, havde Hr. Holm ikke opfattet sin Rolle helt rigtig. Fejlen ved hans Opfattelse er, at han kun forstaar ham som en Latter-Figur uden andre menneskelige Egenskaber, hver af hans Bevægelser, hvert af hans Tønefald var præget af hans Anstrengelser for at gøre Bud- dinge latterlig, medens han sam-

tidig forsømte alt andet (Træskheden, Snylteriet og Lavheden).

En anden Fejl var hans mislykkede Forsøg paa at plagiere Olaf Poulsen (hvad man set fra Hr. Holms Standpunkt ikke kan anke over, da der jo skal et ægte, virkeligt scenisk Talent for at danne noget selvstændigt af Rollen) — vi sige mislykket, thi Rollen splittedes i en Mængde forskellige, usammenhængende Figurer; først genkendte man Olaf Poulsen, saa mærkede man Instruktøren, saa talte han pludselig med sin naturlige Stemme, og endelig kom til Tider det fuldstændig fjollede, som ingen Steder hørte hjemme, frem i hans Spil, hvilket sidste særligt viste sig i hans Deklamationsscene. At Olaf Poulsen havner i det vildeste i denne Scene, berettiger ikke Hr. Holm til det samme, thi han har for det første ikke hans Geni og for det andet ikke hans gennem mange Aar erhvervede Højsæde, som tillader hans sprudlende Lune at gaa lovligt vidt udover Grænserne, men quid licet Jovi non licet bovi! Resultatet blev, at Publikum ikke gik hjem med et bestemt samlet Indtryk af Buddinges Skikkelse, men af et Sammensurium af mange forvirrede og spredte Indtryk, som ikke dannede noget Hele.

(Blækklat.)

(Fortsættes.)

Vor Frue Boglade

anbefaler sit velforsynede Lager af
udenlandsk Litteratur

**Skolebøger og underhol-
dende Værker**

Tlf. 9612 **Nørregade 13** Tlf. 9612

Bladets ærede Læsere
bedes ved Indkøb tage
Hensyn til d'Hrr Aver-
terende

Fodbold- og Tennisdragter :: :: ::
Tennissko og Fodboldstøvler :: ::
Reglementerede Gymnastikdragter
og Gymnastiksko.

POUL HOLM
SILKEGADE 11

1. Kl. Etablissement

for Festiviteter og
Selskaber paa indtil
400 Kuverts.

Eleg. Lokaler. Udmærk. Køkken
Rimelige Priser.

C. F. HOLBECH

Tand Klinikken

Blaagaardsgade 29 A. Mezz.

— Telefon Nora 1307 y —

Al moderne Tandbehandl.

udføres med betryggende Garanti og

- billige Priser -

Konsultation 10—4 og 6—7.

M. Ritzau-Olsen.